

H. P. Lovecraft

RELATS ONÍRICS DE RANDOLPH CARTER

Traducció i presentació
de Ricard Vela

 Angle Editorial

RELATS ONÍRICS DE RANDOLPH CARTER

EL FAR

48

Amb el suport del
Departament de Cultura

Títols originals: «The Statement of Randolph Carter»,
«The Unnamable», «The Silver Key»
i «Through the Gates of the Silver Key»

© 2022 Ricard Vela, per la traducció i la presentació

© Saranya_V, per la imatge de coberta

© 9 Grup Editorial, per l'edició

Angle Editorial
c. Mallorca, 314, 1r 2a B
08037 Barcelona
T. 93 363 08 23
www.angleeditorial.com
angle@angleeditorial.com

Primera edició: gener de 2022

ISBN: 978-84-19017-08-6

DL B 408-2022

Imprès a Romanyà Valls, SA

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre,
ni la incorporació a un sistema informàtic, ni la transmissió en cap forma
ni per cap mitjà, sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació
o altres mètodes, sense el permís previ i per escrit dels titulars del copyright.

H. P. Lovecraft

RELATS ONÍRICS DE RANDOLPH CARTER

Traducció i presentació
de Ricard Vela

 Angle Editorial

TAULA

Madame Bovary, c'est moi, per Ricard Vela 9

RELATS ONÍRICS DE RANDOLPH CARTER

La declaració de Randolph Carter 35

L'innominable 51

La clau de plata 71

Més enllà de les portes de la clau de plata 101

La declaració de Randolph Carter¹

Els repeteixo, senyors, que el seu interrogatori és inútil. Ja em poden detenir per a tota la vida, si ho desitgen, o recloure'm o executar-me, si és que els fa falta una víctima per aplacar aquesta il·lusió que vostès anomenen justícia, però no puc dir res més del que ja he dit. Tot el que recordo, ja els ho he explicat amb tota franquesa. No he tergiversat ni ocultat res i, si alguna cosa els sembla poc clara, es deu únicament a aquest núvol negre que m'emboira la ment... a aquest nuvolot i a la naturalesa nebulosa dels horrors que ha fet recaure sobre mi.

1. Escrit el desembre del 1919 i basat en un somni que va explicar per carta als seus amics Alfred Galpin i Maurice W. Moss l'11 de desembre d'aquell mateix any. Publicat per primera vegada l'abril del 1920 a la revista d'aficionats dirigida pel seu amic Charles W. Smith, *The Tryout*, vol. 6, núm. 4. (*Totes les notes són del traductor.*)

Ho diré una vegada més: no sé què se n'ha fet, d'en Harley Warren, tot i que em fa l'efecte —i gairebé en tinc l'esperança— que haurà assolit el repòs etern, si és que aquest goig existeix enlloc. És ben veritat que durant cinc anys he estat el seu amic més íntim i que, d'alguna manera, he participat en les seves recerques terribles del desconegut. I no negaré, encara que els meus records són incerts i confusos, que aquest testimoni que tenen ens pogués veure plegats, com diu, al turó de Gainesville, camí dels aiguamolls del Xiprer Gran, a dos quarts de dotze d'aquella nit espantosa. Fins i tot afirmaré que portàvem llanternes elèctriques, pales i un rotlle de cable amb uns instruments curiosos afegits, ja que totes aquestes coses van tenir el seu paper en aquella escena singular i horrorosa que continua gravada en la meva memòria desconcertada. Però cal que insisteixi que, del que va passar a continuació, i del motiu pel qual l'endemà al matí em van trobar sol i estordit a la vora dels aiguamolls, no en sé res, tret del que ja els he reiterat moltes vegades. Vostès em diuen que no hi ha res als aiguamolls ni als encontorns que pogués servir d'escenari a aquell episodi espantós. I l'única cosa que puc respondre sobre això és que no en sé res més del que vaig veure. Ja que, encara que fos una al·lucinació

o un malson, i espero ferventment que així sigui..., és tanmateix tot el que recordo del que va passar durant aquelles hores esgarrifoses després que deixéssim de veure qualsevol altra persona. Per què en Harley Warren no va tornar, només ho podrien dir ell o la seva ombra... o alguna criatura sense nom que no puc descriure.

Com he dit abans, coneixia perfectament els estudis extraordinaris d'en Harley Warren i, fins a cert punt, els compartia. De la seva extensa col·lecció de llibres rars i desconeguts sobre temes prohibits, n'he llegit tots els que estaven escrits en els idiomes que domino, però són pocs en comparació amb els que estan en llengües que desconec. La majoria, em sembla, estan escrits en àrab; i el llibre d'inspiració demoníaca que va provocar el desenllaç, un llibre que ell duia a la butxaca quan va desaparèixer d'aquest món, estava escrit amb caràcters que no he vist mai enlloc més. En Warren no em va voler explicar mai de què anava aquell llibre. I, pel que fa a l'índole dels nostres estudis..., cal que els torni a repetir un cop més que no recordo res amb exactitud? Em sembla una benedicció no recordar-me'n, ja que eren uns estudis atroços, als quals em vaig dedicar més per una fascinació a la qual no em podia resistir que per una inclinació veritable. En Warren

sempre em dominà, i de vegades fins i tot em va arribar a fer por. Recordo com em vaig estremir, la nit abans d'aquell esdeveniment espantós, en veure-li l'expressió de la cara mentre em parlava sense parar de la seva teoria sobre *per què certs cadàvers no es descomponen mai, sinó que es conserven fermes i sencers a les seves tombes durant mil anys*. Però ara ja no m'espanta, ja que tinc la impressió que ha conegut horrors completament incomprensibles per a mi. Ara tinc por, precisament, *per ell*.

I torno a afirmar que no tinc una idea precisa de l'objectiu que perseguíem aquella nit. Sens dubte, tenia molt a veure amb alguna cosa relacionada amb el llibre que en Warren portava al damunt —aquell llibre antic escrit amb caràcters indesxifrables que li havia arribat de l'Índia un mes abans—, però els juro que ignoro què era el que hi esperàvem trobar. El seu testimoni diu que ens va veure cap a dos quarts de dotze al turó de Gainesville, en direcció cap als aiguamolls del Xiprer Gran. És probable que això sigui cert, però no ho recordo amb claredat. L'única imatge que se'm va quedar gravada a l'ànima es redueix a una única escena que degué produir-se molt més tard de la mitjanit, ja que aquella lluna minvant ja estava ben alta al cel ple de núvols.

El lloc era un cementiri antic, tan antic que vaig tremolar en veure aquelles nombroses empremtes de temps immemorials. Es trobava en una fondalada profunda i humida, plena de malesa exuberant, de molsa i de plantes enfiladisses peculiars, on surava una fetor vaga que la meva imaginació ociosa va associar absurdament amb roques putrefactes. Per tot arreu hi havia senyals d'abandonament i decrepitud, i a mi m'obsessionava la idea que en Warren i jo érem els primers éssers vius que envaïem aquell letal silenci secular. Per sobre de la vora de la vall, i entre els vapors fètidts que semblaven emanar d'aquelles catacumbes ignorades, va treure el cap la pàl·lida lluna minvant, i a la llum feble dels seus rajos vacil·lants vaig poder distingir una estesa repugnant de làpides antigues, urnes, cenotafis i façanes de mausoleus; tot completament erosionat, cobert de molsa i de taques d'humitat, i parcialment ocult per la densa exuberància d'una vegetació malsana. La primera impressió que vaig tenir de la meva pròpia presència en aquella necròpoli terrible està relacionada amb com en Warren i jo ens vam aturar davant d'un sepulcre mig destruït, mentre deixàvem caure a terra alguns embalums que, pel que sembla, havíem portat. Aleshores em vaig adonar que jo portava una llanterna elèctrica

i dues pales, mentre que el meu company anava proveït d'una altra llanterna semblant i d'un equip telefònic portàtil. No vam pronunciar ni una sola paraula, ja que semblava que coneixíem el lloc i sabíem el que hi havíem de fer. I vam agafar les nostres pales sense entretenir-nos i vam començar a netejar d'herba, malesa i terra amuntegada aquella tomba plana tan arcaica. Després de deixar-ne al descobert tota la superfície, que consistia en tres lloses enormes de granit, vam retrocedir unes passes per examinar aquella ossera i em va fer l'efecte que en Warren feia certs càlculs mentals. Va tornar de seguida cap al sepulcre i, fent servir la seva pala com a palanca, intentà aixecar la llosa més propera a una ruïna de pedra que, en el seu dia, degué ser un monument funerari. Com que no ho va aconseguir, m'indicà amb la mà que m'acostés per ajudar-lo. Finalment, després de coordinar els nostres esforços, vam aconseguir moure la llosa, la vam aixecar i la vam bolcar cap a una banda.

Un cop treta la llosa, quedà al descobert una obertura negra de la qual va sortir una emanació de gasos miasmàtics tan nauseabunds que vam reular horroritzats. Al cap d'una estona, però, ens vam apropar una altra vegada a la fossa i vam comprovar que les exhalacions eren una mica menys

insuportables. La llum de les llanternes va revelar l'inici d'un tram d'esglaons de pedra que degotaven una espècie d'ícor² detestable que provenia de les entranyes de la terra, i uns murs de contenció molls que estaven arrebossats de salnitre. I ara recordo per primera vegada la nostra conversa, en què en Warren se'm va adreçar llargament amb la seva veu melodiosa de tenor, una veu particularment impassible malgrat l'escenari impressionant que ens envoltava.

—Em sap greu haver-te de demanar que et quedis aquí dalt —em va dir—, ja que seria un crim permetre que algú amb uns nervis tan fràgils com els teus baixi a aquest avenc. No et pots imaginar, ni tan sols pel que has llegit ni pel que jo t'hagi pogut explicar, les coses que hauré de veure i de fer. És una feina diabòlica, Carter,³ i dubto que

2. Antiga denominació en cirurgia d'un humor serós que flueix de les plagues i els tumors ulcerats.

3. El cognom d'aquest personatge tan recurrent en l'obra de Lovecraft té la seva història. HLP sabia que pertanyia a una família important de Rhode Island (John Carter va fundar el 1762 el primer diari de Providence, i apareix com a personatge a *El cas de Charles Dexter Ward*), però no ignorava que aquella família provenia de Virgínia. En una carta a Elizabeth Toldridge, datada el juny del 1929, Lovecraft comenta: «Aquesta transposició a Nova Anglaterra d'un llinatge de Virgínia sempre m'ha commogut profundament... d'aquí que recorri amb tanta freqüència al personatge de "Randolph Carter"».

cap home que no tingui els nervis d'acer pugui suportar veure-ho i tornar a pujar després sense perdre la vida o el seny.⁴ No et voldria ofendre, i Déu sap com m'agradaria tenir-te al meu costat, però la responsabilitat, en cert sentit, és meva, i no podria arrossegar un sac de nervis com tu cap a una mort probable o cap a la bogeria. T'asseguro que no et pots imaginar de què es tracta! Però et prometo que et mantindré informat de tot el que passi a través del telèfon... Ja veus que dispo de prou cable telefònic per arribar fins al centre de la Terra i tornar!

Encara em sembla estar sentint aquelles paraules, dites amb molta sang freda; i encara recordo les meves protestes. Em sembla que jo desitjava desesperadament acompanyar el meu amic en el seu descens a aquelles profunditats sepulcral, però ell es va mostrar inflexible en la seva obstinació. I en un moment determinat m'amenaçà d'abandonar l'expedició si jo continuava insistint, una amenaça que va resultar eficaç, ja que només ell posseïa la

4. En el somni, l'acompanyant de Lovecraft, el seu amic Samuel Love-man, li deia: «En qualsevol cas, aquest no és el lloc per a algú que no va poder passar un examen físic a l'exèrcit», una referència molt clara al rebuig que va patir l'autor quan va voler allistar-se a la Guàrdia Nacional de Rhode Island i, més tard, a l'exèrcit regular quan els Estats Units li van declarar la guerra a Alemanya el maig del 1917.

clau per arribar a *la cosa*. Tot això encara ho puc recordar, tot i que ja no sé de quina mena de *cosa* estàvem parlant. Després d'aconseguir que accedís de mala gana als seus propòsits, en Warren va agafar el rotllo de cable telefònic i va ajustar els aparells. Per indicació seva, en vaig agafar un i em vaig asseure sobre una làpida anyenca i descolorida que hi havia al costat del forat que acabàvem d'obrir. Aleshores em va encaixar la mà, es va tirar el rotllo de cable a l'espatlla i va desaparèixer a l'interior d'aquella ossera indescriptible. Durant uns minuts encara vaig continuar veient la resplendor de la seva llanterna i vaig anar sentint el cruixit del cable a mesura que l'anava deixant anar, però la resplendor va desaparèixer de sobte, com si en Warren s'hagués trobat amb un replec de l'escala de pedra, i gairebé al mateix temps el so es va dissipar. Em trobava sol, encara que connectat amb aquelles profunditats desconegudes mitjançant aquells fils màgics, recoberts de material aïllant, que semblaven verdosos sota els rajos de la lluna minvant que lluitaven per obrir-se pas.

En el silenci desolat d'aquella necròpoli blanca i deserta, la meva imaginació va concebre les fantasies i les quimeres més espantoses, i va semblar que les tombes i els monòlits grotescos adquirien una

aparença horrible... com si disposessin d'alguna mena de consciència. Em va fer l'efecte que unes ombres amorfes s'ocultaven als racons més foscos d'aquella fondalada atapeïda de males herbes i que es desplaçaven de manera ràpida i sigil·losa, com en una mena de processó cerimonial blasfema, i que travessaven les portes de les tombes del turó, que estaven a punt d'ensulsiar-se; unes ombres que no podien haver estat projectades per aquella lluna pàl·lida que traspuntava. Jo consultava constantment el rellotge amb la llum de la llanterna elèctrica i escoltava amb una ansietat febril pel receptor del telèfon, però durant més d'un quart d'hora no hi vaig sentir res. Després em va arribar un espectec lleu a través de l'aparell i vaig cridar el meu amic amb veu tensa. Encara que em notava força inquiet, no estava preparat, tanmateix, per sentir les paraules que van brollar d'aquella cripta misteriosa, proferides amb una veu més sobresaltada i tremolosa del que li havia sentit mai a en Harley Warren. Ell, que poc abans m'havia abandonat amb tanta calma, em cridava ara des d'allà sota amb un xiuxiueig tremolós, més sinistre que l'esgarip més estrepitos:

—Mare de Déu! Si poguessis veure el que estic veient!

No vaig poder respondre. M'havia quedat mut. I l'única cosa que podia fer era esperar. Aleshores em van tornar a arribar les seves paraules frenètiques:

—Carter, és terrible... monstruós... increïble!

Aquesta vegada la veu no em va fallar i vaig vessar al transmissor una torrentera de preguntes nervioses. Aterrit, vaig repetir una vegada i una altra:

—Què passa, Warren? Què passa?

La veu del meu amic em va arribar una vegada més, enrogallada encara per la por, i en aquell moment aparentment tenyida de desesperació:

—No t'ho puc explicar, Carter! Sobrepassa de molt tot el que és possible imaginar... no goso dir-t'ho... ningú podria veure-ho i continuar amb vida... Déu meu! No m'hauria imaginat mai res com AIXÒ!

Es va tornar a fer el silenci, amb l'excepció del torrent incoherent de les meves preguntes estremides. Després em tornà un altre cop la veu d'en Warren amb el to de la consternació més desesperada:

—Carter, per l'amor de Déu, torna a posar la llosa a lloc i surt d'aquí mentre puguis! Ràpid...! Deixa-ho tot i ves-te'n d'aquí... És la teva única oportunitat! Fes el que et dic i no em preguntis per què!

Encara que el vaig sentir, únicament vaig poder repetir les meves preguntes frenètiques. Al voltant meu només hi havia tombes, foscors i ombres; per sota, algun perill que es trobava més enllà de la imaginació humana. Però el meu amic se la jugava més que jo, i barrejat amb la meua por vaig sentir un ressentiment indefinit contra ell perquè em cregués capaç d'abandonar-lo en una circumstància com aquella. Es va sentir un altre espetec, i després d'una pausa, el crit planyívol d'en Warren:

—Au, fora! Per l'amor de Déu, torna a col·locar la llosa i fuig com un llamp, Carter!

Aquelles formes infantils que acabava de fer servir el meu amic denotaven tant d'espant que vaig recuperar la raó. Vaig prendre una determinació i la vaig expressar en veu alta:

—Resisteix, Warren! Ara baixo!

Però, quan va sentir aquell oferiment, el to de veu del meu interlocutor va canviar fins que es va convertir en un crit de desesperació total:

—No ho facis! Tu no ho pots entendre! És massa tard... i la culpa és meua. Torna a posar la llosa a lloc i corre..., ja no hi pots fer res! Ni tu ni ningú!

El seu to de veu va tornar a canviar; aquesta vegada es va revestir d'una espècie de suavitat, com de resignació desesperançada. Tanmateix, em va

semblar percebre-hi una preocupació urgent per mi.

—Ràpid... abans que sigui massa tard!

Vaig intentar no fer-li cas, vaig provar d'espolsar-me la paràlisi que em tenallava i de complir la meva promesa solemne de baixar-hi de seguida. Però quan em va arribar el seu següent xiuxiueig encara em trobava inert, encadenat per la basarda il·limitada que sentia.

—Carter... afanya't! És inútil... Te n'has d'anar... més val un que dos... la llosa...

Una pausa, més espetecs i després la veu amb prou feines perceptible d'en Warren:

—Això s'acaba... no m'ho posis més difícil... tapa aquests maleïts esglaons i fuig corrents... estàs perdent el temps... fins aviat, Carter... no et tornaré a veure.

En aquell mateix moment, el xiuxiueig d'en Warren es va convertir en un crit, en un crit que a poc a poc es va anar elevant fins a transformar-se en un udol que expressava un horror etern...

—Maleïdes siguin aquestes criatures infernals!... Són legió... Déu meu! Fuig ben ràpid! Ben ràpid! Ben ràpid!

Després d'allò, es va fer un silenci. No sé quant va durar aquella eternitat interminable que em vaig

estar allà estupefacte, murmurant, remugant, cridant i bramulant pel telèfon. Una vegada i una altra, durant tota aquella eternitat, vaig murmurar, vaig remugar, vaig cridar, vaig bramular i vaig xisclar:

—Warren! Warren! Contesta'm, ets aquí?

I llavors va arribar fins a mi l'horror més enorme de tots els horrors... la cosa més increïble, inconcebible i gairebé inexpressable. Ja els he dit que semblava que havia passat una eternitat des que en Warren m'havia cridat la seva darrera advertència desesperada, i que aquell silenci espantós només l'havien trencat els meus propis crits. Però al cap d'una estona es va sentir un altre espetec al receptor i vaig parar l'orella per escoltar. El vaig tornar a invocar:

—Warren, que ets aquí?

I com a resposta, vaig sentir *allò* que m'ha ofuscat del tot el cervell. No sabia explicar de *qui* era... aquella veu... ni gosaria descriure-la amb detalls, ja que les primeres paraules em van fer perdre el sentit i em van provocar una mena de buit mental del qual no em vaig recuperar fins que no me'n vaig despertar a l'hospital. ¿Cal que digui que la veu era profunda, buida, gelatinosa, remota, sobrenatural, inhumana, incorpòria? Què més podria dir? Allò

va ser el final de la meva experiència i aquí s'acaba el meu relat. La vaig sentir i no vaig saber res més. La vaig sentir mentre continuava petrificat en aquell cementiri ignorat del fons de la vall, entre pedres esmicolades i tombes esfondrades, entre la vegetació exuberant i els vapors miasmàtics. La vaig sentir amb claredat, brollant de les profunditats més recòndites d'aquell detestable sepulcre obert, mentre veia dansar unes amorfes ombres necròfagues sota una lluna execrable en quart minvant.

I el que va dir va ser això:

—IDIOTA, EN WARREN ÉS MORT!